

KONCEPCE INFORMAČNÍHO A ORIENTAČNÍHO ZNAČENÍ V PRAŽSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACI A JEHO OKOLÍ

ZPRACOVATEL:

Technická správa komunikací hl. m. Prahy
Úsek dopravního inženýrství

Vypracoval:

Ing. Jan Kapitán

Verze:

9/2014

1 Úvod

Tato koncepce informačního a orientačního značení (IOZ) na území Pražské památkové rezervace (PPR) byla vytvořena na základě usnesení Rady hl. m. Prahy č.1914, ze dne 29.7.2014. Tvorba této koncepce vychází z potřeby aktualizace původní koncepce z roku 1999.

Současný IOZ systém je z hlediska orientace, provedení, počtu cílů a výchozích tras na velmi vysoké úrovni a představuje tak kvalitní možnost orientace v PPR pro její návštěvníky. Další rozvoj systému IOZ v PPR je tak omezen z hlediska navyšování počtu cílů a výchozích tras, aby nemohlo dojít ke snížení orientace návštěvníků historického centra Prahy.

2 Použité podklady

- Zákon č. 361/2000Sb. ve znění pozdějších předpisů o pravidlech silničního provozu, prováděcí vyhláška č. 30/2001 Sb. k tomuto zákonu,
- TP 65 – Zásady pro dopravní značení na pozemních komunikacích (účinnost od 1.8.2013),
- TP 100 – Zásady pro orientační dopravní značení na pozemních komunikacích (účinnost od 1. Března 2006),
- Zásady pro zpracování návrhu IOZ v PPR (ÚDI, 1999),
- Metodický pokyn MDČR – Označování kulturních a turistických cílů na dálnicích a silnicích (2011).

3 Historický vývoj

Vyznačení tras pro pěší návštěvníky zejména památkových objektů na území PPR bylo provedeno v rámci akcí konaných u příležitosti udělení čestného uznání „Evropské město kultury roku 2000“ hlavnímu městu České republiky Praze.

Scénář (návrh výchozích bodů a vedení tras k jednotlivým cca 50 cílům) v roce 1999 zpracovala Pražská informační služba (PIS) na základě usnesení rady Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 1089 ze dne 12. 10. 1999. Návrh IOZ zpracoval tehdejší Ústav dopravního inženýrství hl. m. Prahy. Při projednávání zpracovaného návrhu bylo konstatováno, že systém IOZ je otevřený a že je nutné při jeho doplňování dodržovat specifický postup.

Jedny z prvních tras pro pěší turisty, vedené k významným kulturně historickým a jiným, pro návštěvníky města důležitým cílům, nacházejícím se na území PPR, byly vyznačeny v dubnu 2000 na podkladě „Návrhu IOZ v PPR“, zpracovaného ÚDI Praha v letech 1999 – 2000 (jednalo se cca o 1300 informačně orientačních značek).

Orientační dopravní značení kulturních a turistických cílů informuje pěší tuzemské i zahraniční návštěvníky Prahy o tomto cíli a směru k němu. Uvedený cíl je zpravidla doplněn vhodným symbolem nebo vyobrazením charakterizujícím konkrétní cíl. Pro vyznačování kulturních a turistických cílů na komunikacích omezeně přístupných pro motorovou dopravu nebo na pěších komunikacích se užívá dopravní značka č. IS 24a „Kulturní nebo turistický cíl“ (tzn. značka má základní tvar obdélníku, nemá tvar šípky).

Orientační dopravní značení kulturních a turistických cílů v Praze se důsledně vyhýbá značení komerčních cílů a v některých případech (Tančící dům) označuje i objekty, které sice nejsou svým významem srovnatelné s jinými značenými budovami, ale vzhledem ke své poloze na komunikačně

významném místě byly do značení zahrnuty z důvodu orientačního významu. Texty jsou v češtině a kromě všeobecně známých cílů a tras se snaží vést turisty k cílům méně známými a paralelními trasami.

Scénář (návrh výchozích bodů a vedení tras k 51 kulturním a obecným cílům) v roce 1999 zpracovala Pražská informační služba (PIS) na základě usnesení Rady Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 1089 ze dne 12. 10. 1999. Návrh IOZ zpracoval tehdejší Ústav dopravního inženýrství hl. m. Prahy.

Bylo vyznačeno cca 350 spojení mezi výchozími a cílovými body v oblasti PPR. Nejdůležitější lokalitou je Staroměstské náměstí, ze kterého jsou vedeny trasy k 18 cílům.

V pozdějších letech bylo v ÚDI Praha ve spolupráci s Pražskou informační službou zpracováno orientační dopravní značení k dalším kulturním a turistickým cílům: k objektu Pražské informační služby, Jeruzalémské synagogy, Pedagogického muzea J. A. Komenského, Českého muzea hudby, Muzea Bedřicha Smetany.

Kromě celoměstského systému orientačního dopravního značení kulturních a turistických cílů byl později rozvinut systém orientačního značení i na území jednotlivých městských částí a docházelo k dílčím změnám i na území PPR (například v MČ Praha 3 slouží informačně – orientační systém od jara 2012, orientační systém je instalován také v MČ Praha 6 od června 2005 a v MČ Praha 16 od června 2010).

4 Hlavní principy IOZ

Hlavní principy vycházejí z původních tezí ohledně možností IOZ v PPR z původní koncepce:

- Texty na jednotlivých ukazatelích budou v češtině, vždy doplněny o výstižné piktogramy.
- Systém se bude důsledně vyhýbat značení komerčních cílů.
- Systém IOZ je otevřený a jeho další rozšíření po Praze je možné za stejných předpokladů jako již osazené IO značky za dodržení specifických postupů.
- Kromě všeobecných známých cílů a tras se snaží vést turisty k cílům méně známými a paralelními trasami.
- Piktogramy byly zadány specializovanému výtvarníkovi.
- V některých případech (Tančící dům) označuje i objekty, které sice nejsou svým významem srovnatelné s jinými značenými budovami, ale vzhledem ke své poloze na komunikačně významném místě byly do značení zahrnuty z důvodu orientačního významu.

Původní koncepce zahrnovala pouze objekty a lokality, které jsou v oblasti světového dědictví UNESCO a tak se nevztahovala na území městských částí za hranicemi PPR. Z hlediska v již současné době zavedeného a funkčního systému PPR se nedoporučuje integrovat IOZ v PPR s informačně orientačními systémy na území městských částí, protože by mohlo dojít k mísení obou systémů, kdy kulturně-historické cíle by nebylo vhodné kombinovat s místními cíli (popř. naopak). Například, aby v rámci IOZ Prahy 3 nebylo značeno Malostranské náměstí.

Je zřejmé, že v samotném PPR a jeho okolí jsou objekty a lokality, které jsou vhodné svou hodnotou (architektonickou, místní, kulturní apod.) vhodné doplnit do IOZ systému a tak rozšířit možnost turistů při návštěvách hlavního města Prahy, toto rozšíření však musí být omezené pouze na spíše lukrativní cíle jako doplněk ke kulturně-historickým. IO systém by měl zůstat zachován v rámci současných možností dotyčných ÚMČ v rámci jejich pravomocí.

Seznam značených cílů a výchozích bodů jsou v následujících dvou podkapitolách (4.1 a 4.2)

4.1 Seznam značených cílů (dle původního projektu z r.1999)

Kód cíle	Název cíle	Kód cíle	Název cíle
a	Pražský hrad	A	Národní muzeum
b	Strahovský klášter	B	Novoměstská radnice
c	Loreta	C	Emauzy
d	Bludiště	D	Kostel sv. Cyrila a Metoděje
e	Rozhledna	E	Vyšehrad
f	Šternberský palác	F	Schwarzenberský palác
g	Kostel sv. Mikuláše	G	Kampa
h	Karlův most	H	Španělská synagoga
i	Turistické informace (PIS)	J	Tančící dům
j	Pražské jezulátko	K	Lanovka
k	Vrtbovská zahrada	L	Klementinum
l	Ledeburská zahrada	M	Státní opera
m	Valdštejnská zahrada	N	Hlavní nádraží
n	Národní divadlo	O	Muzeum Antonína Dvořáka
o	Královský letohrádek	P	Kostel sv. Jana na Skalce
p	Staroměstská radnice	Q	Kostel p. Marie Sněžné
q	Starý židovský hřbitov	R	Náprstkovo muzeum
r	Staronová synagoga	S	Uměleckoprůmyslové muzeum
s	Maiselova synagoga	T	Muzeum hl.m.Prahy
t	Rudolfinum	U	Týnský chrám
u	Stavovské divadlo	V	Ungelt
v	Betlémská kaple	W	Dům U zvonu
w	Kostel sv. Jakuba	X	Hlavní pošta
x	Anežský Klášter	Y	První pomoc
y	Obecní dům	Z	Karolinum
z	Prašná brána	Celkem 51 cílů	

4.2 Seznam umístění turistických orientačních bodů a jejich obsah (dle původního projektu z r.1999)

- 1) **Petrín – před horní stanicí lanovky** (Rozhledna, Bludiště, Strahovský klášter, Pražský hrad)
- 2) **Petrín – křížení schodiště z Vlašské ulice s vyhlídkovou cestou** (Rozhledna, Bludiště, Strahovský klášter, Pražský hrad, Lanovka, Vrtbovská zahrada)
- 3) **Pohořelec – střed náměstí** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta, Bludiště, Rozhledna)
- 4) **Loretánské náměstí** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta, Bludiště, Rozhledna, Šternberský palác, Schwarzenberský palác)
- 5) **U Brusnice / Nový svět** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta)
- 6) **U Brusnice / Jelení** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta)
- 7) **Mariánské hradby / U Prašného mostu** (Pražský hrad, Královský Letohrádek)
- 8) **Mariánské hradby / Tychonova** (Královský Letohrádek, Pražský hrad)

- 9) **Hradčanské náměstí** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta, Šternberský palác, Schwarzenberský palác, Kostel sv. Mikuláše, Karlův most)
- 10) **Nerudova / Ke Hradu / Úvoz / Radnické schody** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta, Bludiště, Rozhledna, Šternberský palác, Kostel sv. Mikuláše, Karlův most)
- 11) **Malostranské náměstí / Nerudova / Nové zámecké schody** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta, Ledeburská zahrada, Karlův most)
- 12) **Malostranské náměstí – spodní část** (Pražský hrad, Strahovský klášter, Loreta, Karlův most, Turistické informace, Pražské jezulátko, Vrtbovská zahrada, Ledeburská zahrada, Staroměstská radnice)
- 13) **Valdštejnská zahrada** (Pražský hrad, Valdštejnská zahrada, Ledeburská zahrada, Kostel sv. Mikuláše, Karlův most, Turistické informace)
- 14) **Klárov / Malostranská** (Pražský hrad, Valdštejnská zahrada, Ledeburská zahrada, Kostel sv. Mikuláše, Vrtbovská zahrada, Karlův most, Turistické informace)
- 15) **Klárov / Staré zámecké schody** (Pražský hrad, Karlův most, Turistické informace)
- 16) **Mostecká / Dražického náměstí** (Pražský hrad, Kostel sv. Mikuláše, Kampa, Karlův most, Staroměstská radnice, Turistické informace)
- 17) **Na Kampě** (Vrtbovská zahrada, Karlův most, Turistické informace, Pražské jezulátko)
- 18) **Karmelitská / Tržiště** (Kostel sv. Mikuláše, Pražské jezulátko, Vrtbovská zahrada, Lanovka, Kampa, Karlův most, Turistické informace)
- 19) **Újezd / U Lanové dráhy** (Kostel sv. Mikuláše, Pražské jezulátko, Vrtbovská zahrada, Lanovka, Bludiště, Rozhledna)
- 20) **Újezd / Vítězná** (Kostel sv. Mikuláše, Pražské jezulátko, Vrtbovská zahrada, Lanovka, Národní divadlo, Bludiště, Rozhledna)
- 21) **Vítězná / Malostranské nábřeží** (Kampa, Karlův most, Turistické informace, Lanovka, Rozhledna, Bludiště)
- 22) **Pařížská / 17.listopadu** (Turistické informace, Staroměstská radnice, Starý židovský hřbitov, Staronová synagoga, Maiselova synagoga, Rudolfinum, Anežský klášter, Umělecko-průmyslové muzeum, Španělská synagoga)
- 23) **Anežská / Haštalské náměstí** (Turistické informace, Staroměstská radnice, Starý židovský hřbitov, Staronová synagoga, Obecní dům, Prašná brána, Kostel sv. Jakuba, Španělská synagoga, Ungelt)
- 24) **Břehová / Pařížská** (Turistické informace, Staroměstská radnice, Starý židovský hřbitov, Staronová synagoga, Maiselova synagoga, Anežský klášter, Španělská synagoga, Ungelt, Týnský chrám)
- 25) **Široká / Maiselova** (Turistické informace, Staroměstská radnice, Starý židovský hřbitov, Staronová synagoga, Maiselova synagoga, Anežský klášter, Umělecko-průmyslové muzeum, Rudolfinum, Španělská synagoga, Týnský chrám, Ungelt)
- 26) **Náměstí J.Palacha / Staroměstská** (Turistické informace, Staroměstská radnice, Starý židovský hřbitov, Staronová synagoga, Maiselova synagoga, Rudolfinum, Umělecko-průmyslové muzeum, Karlův most, Valdštejnská zahrada, Pražský hrad)
- 27) **Staroměstské náměstí** (Turistické informace, Starý židovský hřbitov, Staronová synagoga, Maiselova synagoga, Rudolfinum, Umělecko-průmyslové muzeum, Anežský klášter, Obecní dům, Prašná brána, Stavovské divadlo, Betlémská kaple, Kostel sv. Jakuba, Karlův most, Ungelt, Týnský chrám, Dům U zvonu, Španělská synagoga, Karolinum)
- 28) **Mariánské náměstí** (Turistické informace, Staroměstská radnice, Starý židovský hřbitov, Rudolfinum, Karlův most, Betlémská kaple, Klementinum)

- 29) **Náměstí Republiky** (Anežský klášter, Muzeum hl. m. Prahy, Hlavní nádraží, Prašná brána, Staroměstská radnice, Turistické informace, Hlavní pošta)
- 30) **Na Příkopě / Celetná** (Anežský klášter, Muzeum hl. m. Prahy, Hlavní nádraží, Staroměstská radnice, Turistické informace, Stavovské divadlo, Hlavní pošta)
- 31) **Celetná / Ovocný trh** (Obecní dům, Prašná brána, Stavovské divadlo, Staroměstská radnice, Turistické informace, Karolinum)
- 32) **Křížovnické náměstí** (Turistické informace, Rudolfinum, Umělecko-průmyslové muzeum, Staroměstská radnice, Klementinum, Starý židovský hřbitov, Staronová synagoga, Národní divadlo)
- 33) **Karlova / Liliová** (Karlův most, Staroměstská radnice, Turistické informace, Betlémská kaple, Náprstkovo muzeum, Klementinum, Národní divadlo)
- 34) **Ovocný trh / Železná** (Staroměstská radnice, Turistické informace, Betlémská kaple, Obecní dům, Prašná brána, Národní muzeum)
- 35) **Betlémské náměstí** (Staroměstská radnice, Turistické informace, Karlův most, Národní divadlo)
- 36) **Na Příkopě / Havířská** (Turistické informace, Obecní dům, Prašná brána, Staroměstská radnice, Stavovské divadlo, Karolinum, Národní muzeum, Hlavní pošta)
- 37) **Můstek** (Turistické informace, Obecní dům, Prašná brána, Staroměstská radnice, Stavovské divadlo, Národní muzeum, Národní divadlo, Kostel p. Marie Sněžné, Hlavní pošta)
- 38) **Na Perštýně / Národní** (Národní divadlo, Betlémská kaple, Staroměstská radnice, Turistické informace, Obecní dům, Prašná brána, Národní muzeum, Kostel p. Marie Sněžné)
- 39) **Smetanovo nábřeží / Národní** (Lanovka, Karlův most, Tančící dům, Staroměstská radnice, Turistické informace)
- 40) **Národní třída (M)** (Národní divadlo, Betlémská kaple, Staroměstská radnice, Turistické informace, Novoměstská radnice, Kostel p. Marie Sněžné)
- 41) **Václavské náměstí / Jindřišská / Vodičkova** (Staroměstská radnice, Turistické informace, Novoměstská radnice, Národní muzeum, Kostel p. Marie Sněžné, Hlavní pošta, První pomoc)
- 42) **Jindřišská / Senovážné náměstí** (Obecní dům, Prašná brána, Národní muzeum, Hlavní nádraží, Turistické informace, Hlavní pošta, Staroměstská radnice)
- 43) **Florenc / Sokolovská** (Obecní dům, Prašná brána, Turistické informace, Muzeum hl. m. Prahy)
- 44) **Florenc / Křižíkova** (Obecní dům, Prašná brána, Turistické informace, Muzeum hl. m. Prahy)
- 45) **Hlavní nádraží** (Národní muzeum, Státní opera, Turistické informace, Obecní dům, Prašná brána)
- 46) **Muzeum** (Státní opera, Hlavní nádraží, Staroměstská radnice, Novoměstská radnice, Turistické informace, Hlavní pošta, První pomoc)
- 47) **Vodičkova / Karlovo náměstí** (Národní muzeum, Staroměstská radnice, Turistické informace, Emauzy, Kostel sv. Cyrila a Metoděje, Vyšehrad, Kostel sv. Jana na Skalce, Kostel p. Marie Sněžné, Hlavní pošta, První pomoc)
- 48) **Jiráskovo náměstí** (Národní divadlo, Novoměstská radnice, Kostel sv. Cyrila a Metoděje, Emauzy, Tančící dům)

- 49) **Karlovo náměstí (M)** (Tančící dům, Novoměstská radnice, Emauzy, Kostel sv. Cyrila a Metoděje, Vyšehrad, Muzeum Antonína Dvořáka)
- 50) **Náměstí I.P.Pavlova** (Národní muzeum, Novoměstská radnice, Kostel sv. Cyrila a Metoděje, Muzeum Antonína Dvořáka)
- 51) **Palackého náměstí** (Tančící dům, Emauzy, Vyšehrad, Národní divadlo, Kostel sv. Jana na Skalce, Novoměstská radnice)
- 52) **Karlovo náměstí / Vyšehradská** (Novoměstská radnice, Emauzy, Kostel sv. Cyrila a Metoděje, Vyšehrad)
- 53) **Na Slupi / Přemyslova** (Novoměstská radnice, Emauzy, Kostel sv. Cyrila a Metoděje, Vyšehrad)
- 54) **V Pevnosti / K Rotundě** (Novoměstská radnice, Emauzy, Kostel sv. Cyrila a Metoděje)
- 55) **Na Pankráci / Na Bučance** (Vyšehrad)
- 56) **Vyšehrad (M)** (Vyšehrad)
- 57) **Na Poříčí / Zlatnická** (Obecní dům, Prašná brána, Muzeum hl. m. Prahy, Turistické informace)

5 Rozvoj IOZ

Z hlediska rozvoje se doporučuje nenavyšovat počet výchozích bodů (57), ale navýšení počtu cílů. Jedná se zejména o cíle, které jsou v rámci Prahy pro návštěvy atraktivní a kde je nutné reagovat na novou návštěvnickou klientelu a její složení (národnost, věk, zaměření). Proto je vhodné zahrnout do systému IOZ také cíle jako jsou oddychové zóny (parky), vyhlídky, stavby moderní architektury, kulturně-historické objekty a nebo například zoologickou zahradu, botanické zahrady a další.

Další možné rozšíření by mohlo spočívat ve směřování do oblasti PPR ze stanovišť dálkových BUS, popř. velkých hromadných parkovacích a odstavných ploch. Celkově je tedy možné uvažovat například o těchto cílech:

- Oddychové zóny
 - o Riegrovy sady, Stromovka, Vítkov, Karlovo náměstí.
- Vyhlídky
 - o Letná, Vítkov, Riegrovy sady.
- Moderní architektura
 - o Národní technická knihovna, Zlatý Anděl, Main Point (Karlín).
- Další historické objekty
 - o Trojský zámek, Místodržitelský letohrádek
- Lokality v rámci PPR
 - o Petrská čtvrť
- Jiné cíle
 - o ZOO, Botanická zahrada
- Navádění od stanovišť dálkových autobusů blízko PPR
 - o jedná se zejména o stanoviště pod Štefáníkovým a Čechovým mostem.
- Navádění o hromadných parkovacích a odstavných ploch

Při doplňování cílů je nutné brát také ohled na ekonomické hledisko. Systém IOZ by neměl být v rámci oblasti PPR a v případě jeho rozšíření za jeho nejbližší hranice příliš robustní a obsahovat příliš mnoho cílů, aby neúměrně užítku nerostly náklady na obnovu a údržbu. V

případě rozšíření na území za hranice PPR tedy do městských částí přilehlých PPR bylo diskutována i otázka účasti při financování městských částí.

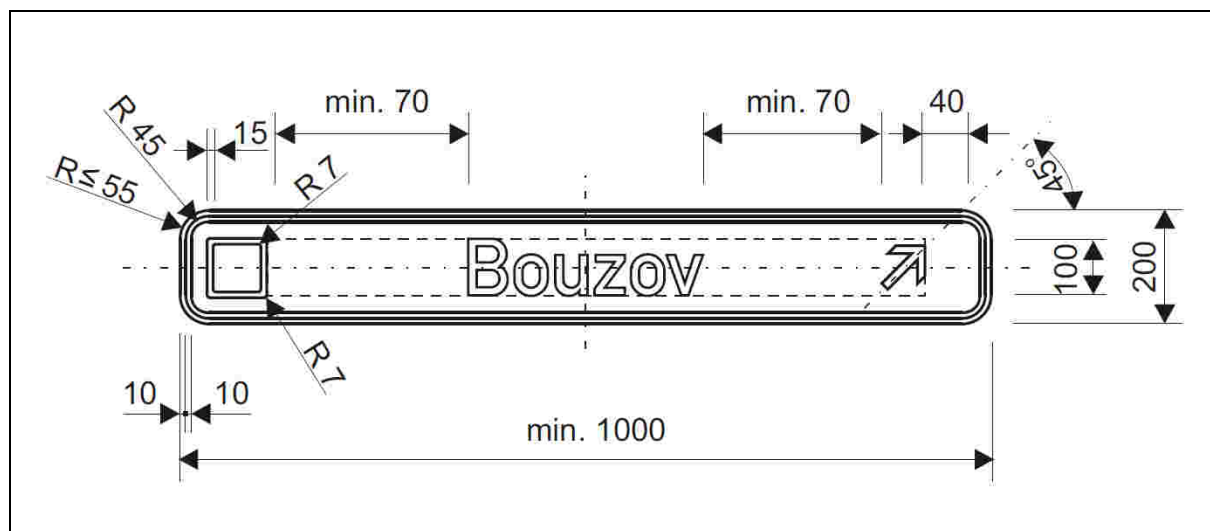
6 Zásady pro zpracování návrhu IOZ

Zásady pro zpracování vycházejí dle požadavků příslušných technických předpisů a to především TP 100 – *Zásady pro orientační dopravní značení na pozemních komunikacích* (2006) a metodika vydaná MDČR - *Označování kulturních a turistických cílů na dálnicích a silnicích* (2011), které dále zpřesňují TP 100. Technické provedení značky a umístění ve vztahu směru provozu, boční umístění a výškové umístění řeší TP 65 – *Zásady pro dopravní značení na pozemních komunikacích* (2013).

6.1 Tvar a provedení IO značky

Svislá dopravní značka označující kulturní nebo historický cíl má dle vyhlášky č.30/2001 Sb. označení IS24a (Kulturní nebo historický cíl). Definice této značky je dle této vyhlášky (§13, odst.1, bod ff): *"Kulturní nebo turistický cíl" (č. IS 24a a č. IS 24b) a "Komunální cíl" (č. IS 24c), které informují o směru a případně i o vzdálenosti k vyznačenému turistickému, kulturnímu nebo komunálnímu cíli; značky mohou být doplněny vhodným symbolem.*

Přesné provedení značky uvádí vzorový list (VL 6 126.70 01.03) – viz Obrázek 1

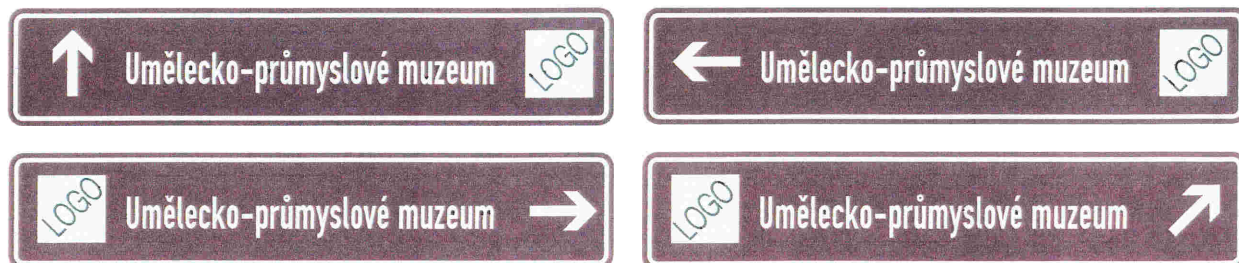

Obrázek 1 Vzorový list MDČR k provedení svislé dopravní značky IS24a

Požadavky na světelně technické vlastnosti značek a jejich konstrukci upravuje ČSN EN 12899-1. Podpěrné konstrukce značek musí vyhovovat ČSN EN 12767.

Značky se užívá zejména na pozemních komunikacích omezeně přístupných pro motorovou dopravu nebo komunikacích vyhrazených pro pěší. Užívá se zejména v obci jako součást systému orientačního dopravního značení pro označování uvedených cílů v případné kombinaci s cíli komunálními. Na komunikacích pro motorovou dopravu se přednostně užívá značky č. IS 24b.

Značky č. IS 24a lze užít společně jen se značkami č. IS 24c (tj. stejná značka jako IS 24 a, ale s komunálním cílem bez piktogramu). Při umístění značky (sestavy značek) se zohledňují konkrétní podmínky a zejména skupina účastníků provozu, pro které je určena.

Obrázek 2 Příklady provedení IS 24a

Na komunikacích přednostně užívaných chodci lze využít místa, odkud je značka viditelná z více směrů (např. nároží, střed náměstí apod.). Značky mohou být oboustranné a směřující do více směrů při umístění na společném sloupku.

Na komunikacích s provozem motorových vozidel se značka umísťuje obdobně jako směrová tabule.

IO značka č. IS 24a má základní tvar obdelníku (nemá tvar šipky), na které je znázorněno:

- Název cíle,
- Příslušný piktogram,
- Příslušný šipkový symbol udávající směr k dosažení uvedeného cíle v místě osazení značky.

Obrázek 3 Rozvržení IO značky se směrovými šípkami vlevo

Obrázek 4 Rozvržení IO značky se směrovými šípkami vpravo

Šipkové symboly na značce č. IS 24a se na ploše značky orientují (viz Obrázek 3 a Obrázek 4):

- Pro směry přímo, šikmo vlevo a vlevo k levému okraji značky,
- Pro směry šikmo vpravo a vpravo k pravému okraji značky.

Velikost písma na těchto značkách (dle TP 100) se používá o velikosti 100 mm. Název cíle a piktogram se na ploše značky orientují (viz Obrázek 3 a Obrázek 4):

- Pro směry přímo, šikmo vlevo a vlevo k pravému okraji značky v pořadí zleva doprava:
 - o Směrová šipka,
 - o Název cíle,
 - o Piktogram.
- Pro směry šikmo vpravo a vpravo k levému okraji značky v pořadí zleva doprava:
 - o Piktogram,
 - o Název cíle,
 - o Směrová šipka.

Piktogram a směrová šipka jsou vždy na protilehlých okrajích obdelníkové plochy značky, název cíle je vždy uprostřed obdelníkové plochy značky. IO značky mohou být v jednostranném nebo oboustranném použití. **Na jedné IO značce se uvádí vždy jen jeden cíl.**

Kolmo, vodorovně a šikmo vzhůru orientované šipky naznačují směr k dosažení uvedeného cíle na nejbližší křižovatce. Lomené šipky naznačují směr odbočení k uvedenému cíli na následující křižovatce po na trase nejbližší křižovatce.

S ohledem na pravděpodobné nepochopení významu lomených šipek chodci se doporučuje vyhýbat se jejich používání v návrhu IOZ.

6.2 Pravidla uspořádání sestavy IO značek

6.2.1 Maximální počet údajů

Na jedné sestavě IO značek použitých společně nesmí být více než 10 informačních údajů (za základní údaj se považuje název cíle a piktogram, nikoliv směrová šipka). Konkrétně to znamená, že jedna sestava IO značek může obsahovat max. 5 značek na jedné nosné konstrukci. Tento požadavek však není nutné respektovat na komunikacích bez provozu motorových vozidel popř. tam, kde je provoz vzhledem velmi slabý nebo tam, kde jsou dostatečné prostorové poměry pro umístění sestavy více než 5 značek (viz např. Obrázek 5, str. 11).

6.2.2 Podmínky na pořadí IO značek

Pořadí IO značek na jednom sloupku nebo jiném nosiči odshora dolů je nutné dodržovat v této posloupnosti:

- **Podle významu skupin cílů** – skupina kulturně historických (turistických) cílů je uvedena nad skupinou jiných cílů (za jiný cíl lze považovat: turistické informace, první pomoc, hlavní poštu, lanovku).
- **Podle směru** – v každé skupině IO značek se řadí značky v následujícím pořadí odshora dolů:
 - o Přímo (kolmá nebo lomená šipka),
 - o Šikmo vlevo,
 - o Vlevo,

- o Šikmo vpravo,
- o Vpravo.
- **Podle vzdálenosti cílů** – v každé skupině IO značek seřazených podle směrů je nejvýše umístěn nejvzdálenější cíl, nejnižší nejbližší cíl. U cílů nacházejících se na odbočkách z přímého směru je rozhodující vzdálenost odbočujícího bodu k cíli na přímé trase bez ohledu na skutečnou vzdálenost od cíle

6.3 Umísťování značek

6.3.1 Obecně

S ohledem na skutečnost, že IOZ v PPR je určeno pro pěší účastníky silničního provozu, vedené po daných trasách, dochází při směřování chodců na těchto trasách k určitým zvláštnostem, které se vymykají obecným ustanovením TP 100. Pěší trasy od daných výchozích bodů k daným cílům jsou např. často vedeny proti směru jízdy vozidel v jednosměrných komunikacích či po chodníku při levém okraji komunikace apod. Zároveň by se měl rovněž klást důraz na hospodárnost při navrhování značek a na snižování nákladů na výrobu a instalaci tohoto značení. Těmto okolnostem se musí podřídit i návrh umístění IO značek **při zachování přijatelné úrovně orientace chodce, účelnosti, srozumitelnosti, jednoznačnosti a výstižnosti ve značení pěší trasy.**

Chodcům má být značkou naznačen pouze směr, kterým se mají vydat z výchozího bodu ke zvolenému cíli. Značka s tímto cílem bude opakována (většinou s jinou šipkou) pouze v rozhodovacích místech, kde bude docházet k odbočení trasy z původního směru nebo která budou natolik nepřehledná, že by v nich mohly vzniknout pochybnosti o dalším vedení trasy. Především to znamená, že IO značky nebudou opakovány na všech křižovatkách přímé trasy. **IO značky musí být především dobře viditelné** (viz Obrázek 5).

Obrázek 5 Příklad umístění značky (Malostranské náměstí 11/2013)

6.3.2 Technický návrh

IO značky se umísťují v závislosti na vedení pěší trasy a to:

- Zpravidla před křižovatkou, v některých případech též ve vnitřním prostoru křižovatky (hlavně na ostrůvcích uvnitř křižovatek), v pěších zónách nebo jiných komunikacích nepřístupných provozu silničních motorových vozidel na plochách určených pro pěší provoz.
- V zorném poli chodce přibližně kolmo směru jeho pohybu tak, aby byly viditelné ze vzdálenosti alespoň 20 – 50 m.
- Pokud je to možné na pravé straně komunikace.

Z hlediska podpěrné konstrukce IO značek jsou 2 různé typy (viz Obrázek 6)

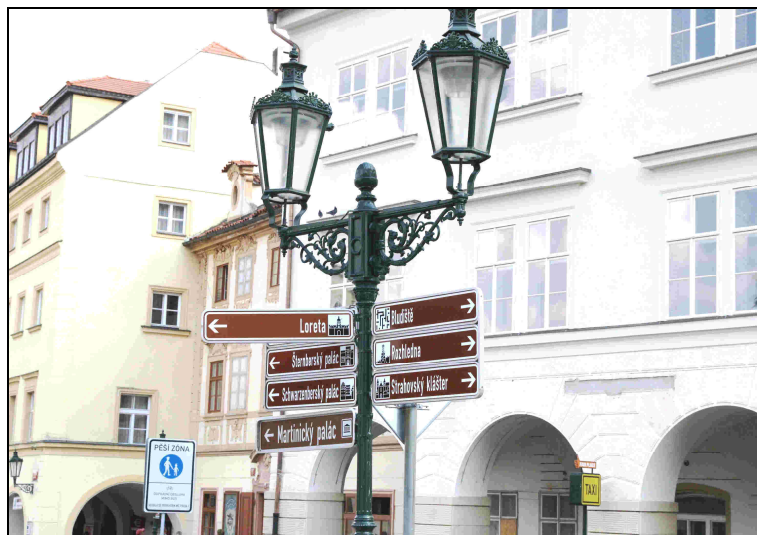
- Jednostranná IO značka umístěna čelně vůči směru přicházejícího chodce.
- Oboustranné IO značky výložníkového typu v hvězdicovém uspořádání natočeném ve směru dalšího pokračování příslušných tras

Obrázek 6 Umístění oboustranné (vlevo) a jednostranné (vpravo)

Jednostranné značky se používají před nebo za křižovatkou nebo těsně u objektů. Umisťují se v ose sloupku a většinou se směřovou šipkou přímo. Oboustranné značky jsou umístěné většinou ve vnitřním prostoru křižovatky. Umisťuje se v růžicovém uspořádání kolem kroužku a vždy se směřovou šipkou vlevo nebo vpravo.

IO značky je vhodné umisťovat **přednostně na samostatné sloupky**. IO značky je také možné v případě stísněných prostor umístit na výložníky přichycené na objekty. V případě potřeby též na ostrůvcích v křižovatkách a v některých případech, kdy není možné jiné uchycení, tak na sloupky veřejného osvětlení popř. jiné sloupky, kde to nevylučují platná legislativa či jiná omezení (např. kombinace značek).

Obrázek 7 Nepříliš vhodné umístění na historicky provedený sloup VO (Loretánské náměstí)

Umístění na sloupy veřejného osvětlení je nutné brát ve většině případů jako dočasné s ohledem na umístění v PPR (viz Obrázek 7). V PPR jsou sloupy veřejného osvětlení (popř. plynové lampy na Kampě) ve velké většině zpracovány jako historické a není vhodné je z hlediska kulturně historické hodnoty PPR osazovat IO či jinými značkami.

Na komunikacích přístupných provozu motorových vozidel, kde je pěší trasa vedena po pravé straně komunikace v souladu se směrem jízdy vozidel na sousedním jízdním pruhu **nesmí být IO značka umístěna společně s dopravní značkou, nesmí ji zakrývat ani tvořit pozadí**. Pokud to bude možné, měl by se projektant snažit dodržet požadovanou vzdálenost IO značky od dopravní značky 30 m.

Boční umístění IO značky je takové, že okraj IO značky směrem k vozovce může být vzdálen min. 0,50 m (ve stísněných podmínkách až 0,30 m) od okraje obruby. Výškové umístění je takové, že nejnižší umístěná IO značka může být max. 2,50 m a minimálně 2,20 m nad chodníkem. Při hvězdicovitém uspořádání je pak nejvýše položená IO značka 4,00 m.

Pokud není cílový objekt viditelně označen názvem, na který by byly potenciálně směřovány nové trasy, je vhodné navrhnout vhodné místo pro osazení sloupku s názvem cíle a piktogramem nebo lépe informačního panelu, který by obsahoval i další kulturně historické údaje o objektu.

6.4 Postup návrhu IOZ k novému cíli

1. Návrh výchozího bodu trasy k novému cíli – iniciátor může být například kulturní zařízení, správa historického zařízení (dosud nezařazeného v systému IOZ) nebo např. městská část.
2. Návrh piktogramu nového cíle, který bude znázorněn na IOZ – mělo by být zpracováno nejlépe výtvarníkem.
3. Zajištění vyjádření k doplnění nového cíle a návrhu výchozích bodů tras a piktogramu od dotčených orgánů tj.: PIS, MHMP a správní úřad příslušné městské části (SÚ+MČ).

4. Na základě kladného vyjádření PIS, MHMP a SÚ-MČ se zaslaným požadavkem k doplnění IOZ se zpracuje návrh doplňujícího IOZ – tj. trasa a podoby IO značek, které budou umístěny v rozhodovacích bodech navržených tras, zejména v křižovatkách a lomech tras.
5. Na základě zpracovaného návrhu požádat příslušný silniční správní úřad o stanovení místní úpravy provozu na pozemních komunikacích, na kterých bude osazeno IOZ.
6. Výběr dodavatele IO značek se základní podmínkou stejného provedení IO značek, jaké má již osazené IOZ v PPR.
7. Výběr firmy, která zajistí osazení IOZ.
8. Vyřešení otázky správy a údržby nového IOZ – tj. převedení do správy TSK nebo MČ.
9. V rámci rozpočtu města nebo městských částí zajistit finanční prostředky na osazení, správu a údržbu nového IOZ.

Podrobné podmínky k jednotlivým bodům stanoví metodický pokyn MDČR - *Označování kulturních a turistických cílů na dálnicích a silnicích* (2011).

6.5 Správa IOZ

Správcovství tohoto značení není jednotné, značení celoměstského charakteru je ve správě TSK-HMP, ostatní značení je ve správě městských částí.

Při podrobné fyzické kontrole v roce 2013 pro zjištění souladu původního projektu z roku 1999 se stavem v terénu zjistilo, že z celkem 204 míst, na kterých jsou umístěny sestavy směrovek k cílům, jich 72 kompletně chybí. Pravděpodobnými příčinami jsou:

- 1) liniové stavby - opravy poduličních sítí,
- 2) lokální stavby - rekonstrukce objektů, opravy fasád,
- 3) předzahrádky restaurací,
- 4) výměna sloupů veřejného osvětlení.

V současné době probíhá doplnění IOZ dle původního projektu a pro každoroční údržbu je potřeba disponovat částkou cca 200 tis. Kč na pravidelnou kontrolu, opravy a doplňování případných chybějících sestav.

7 Závěr

Navržený systém IOZ je třeba chápat jako systém otevřený. To znamená, že je možné v budoucnu tento systém dále doplňovat, rozšiřovat, případně upravovat a především celkově zkvalitňovat.

Z hlediska způsobu řešení umístění značky je vhodné dát přednost hvězdicovitému (oboustrannému) řešení, kdy IO značka směřuje ve směru cíle a je snadnější pro orientaci.

Celý systém IOZ měl od počátku svůj zvláštní specifický výraz, a to nejen v podobě IO značek, nýbrž i jejich nosičů a dalších zařízení. Proto je žádoucí, aby byly IO značky (v rámci finančních možností investora) dále **osazovány na samostatných zvláštních (pokud možno výtvarně řešených) sloupcích, který by nepůsobily cizorodě v historickém prostředí interiéru PPR**, ale které by zároveň svým vzhledem upoutávaly pozornost chodců a přispívaly k jejich rychlé orientaci v neznámém prostoru.

Vypracoval: Ing. Jan Kapitán, TSK-ÚDI

verze 18.9.2014